МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ ТА ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ
Мінекономіки

Н А К А З

23 жовтня 2026 року № 2439

Київ

Про затвердження нової редакції Положення про ПРИРОДНИЙ ЗАПОВІДНИК «ГОРГАНИ»

Відповідно до статті 5 Закону України «Про природно-заповідний фонд України», статті 6 Закону України «Про управління об’єктами державної власності», статті 15 та частини четвертої статті 17 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань», підпункту 239 пункту 4 Положення про Міністерство економіки та довкілля України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2026 № 1029,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про ПРИРОДНИЙ ЗАПОВІДНИК «ГОРГАНИ» (далі – Положення) у новій редакції, що додається.

2. Директору ПРИРОДНОГО ЗАПОВІДНИКА «ГОРГАНИ» Петращуку Я. В.:

у тижневий строк у встановленому порядку подати Положення для проведення державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу;

у десятиденний строк після державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу поінформувати Мінекономіки про її проведення.

3. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України від 15.12.2025 № 3184 «Про затвердження нової редакції Положення про ПРИРОДНИЙ ЗАПОВІДНИК «ГОРГАНИ».

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

4. Цей наказ набирає чинності з дня його прийняття, крім пункту 3, який набирає чинності з дня державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу.

Міністр економіки та довкілля України Олександр КРАВЧЕНКО

6003

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Мінекономіки

23 жовтня 2026 року № 2439

Міністр економіки та довкілля України

_____Олександр КРАВЧЕНКО

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПРИРОДНИЙ ЗАПОВІДНИК «ГОРГАНИ»
(ідентифікаційний код 24679189)
(нова редакція)

м. Надвірна
2026 рік

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

1. Загальні положення

1.1. ПРИРОДНИЙ ЗАПОВІДНИК «ГОРГАНИ» (далі – Заповідник) створений відповідно до Указу Президента України від 12.09.1996 № 831/96 «Про створення природного заповідника «Горгани», входить до складу природно-заповідного фонду України та охороняється як національне надбання, щодо якого встановлюється особливий режим охорони, відтворення та використання.

Заповідник є бюджетною, неприбутковою, природоохоронною, науково-дослідною установою загальнодержавного значення, заснованою на державній власності, та належить до сфери управління Міністерства економіки та довкілля України (далі – Уповноважений орган управління).

1.2. Заповідник у своїй діяльності керується Конституцією України, Земельним кодексом України, Лісовим кодексом України, Водним кодексом України, Законами України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про природно-заповідний фонд України», «Про Червону книгу України», «Про рослинний світ», «Про тваринний світ» та іншими законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, наказами Уповноваженого органу управління, нормативно-правовими актами, які видаються міністерствами, іншими державними органами, міжнародними договорами, Проєктом організації території природного Заповідника та охорони його природних комплексів (далі – Проєкт організації території), а також цим Положенням.

1.3. Загальна площа Заповідника становить 5344,2 гектара земель, що надаються Заповіднику в постійне користування.

Ділянки землі та водного простору з усіма природними ресурсами та об’єктами вилучаються з господарського використання і надаються в користування Заповіднику у порядку, установленому законодавством України.

1.4. Право Заповідника на постійне користування земельними ділянками оформлюється відповідно до Земельного кодексу України та Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень».

1.5. Межі території Заповідника встановлюються в натурі відповідно до законодавства. До встановлення меж території Заповідника його межі визначаються відповідно до Проєкту створення Заповідника.

1.6. На території Заповідника у визначених місцях встановлюються необхідні державні інформаційні та охоронні знаки затвердженого зразка.

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

1.7. Повне найменування Заповідника:
українською мовою – ПРИРОДНИЙ ЗАПОВІДНИК «ГОРГАНИ»;
англійською мовою – Nature reserve «Gorgany».

1.8. Скорочене найменування Заповідника:
українською мовою – ПЗ «Горгани»;
англійською мовою – NR «Gorgany».

1.9. Місцезнаходження Заповідника: вул. Добровольців 7 Д, м. Надвірна, Надвірнянський р-н, Івано-Франківська обл., Україна, 78405.

2. Мета створення і завдання Заповідника

2.1. Заповідник створений з метою збереження в природному стані гірських ландшафтів Карпат з типовими та унікальними природними комплексами, що мають важливе природоохоронне, естетичне і наукове значення.

2.2. Основними завданнями Заповідника є:
збереження цінних природних комплексів та об’єктів на території Заповідника;
організація та здійснення науково-дослідних робіт, у тому числі з вивчення природних комплексів та їх змін, розроблення та впровадження наукових рекомендацій з питань охорони навколишнього природного середовища, відтворення окремих видів флори та фауни, відновлення порушених екосистем, управління та ефективного використання природних ресурсів, організації та проведення моніторингу ландшафтного та біологічного різноманіття;
проведення екологічної освітньо-виховної роботи;
сприяння у підготовці наукових кадрів і спеціалістів у галузі охорони навколишнього природного середовища та заповідної справи.

3. Юридичний статус Заповідника

3.1. Заповідник є юридичною особою публічного права. Права та обов’язки юридичної особи Заповідник набуває з дня його державної реєстрації в установленому законом порядку.

3.2. Заповідник здійснює свою діяльність відповідно до законодавства та цього Положення, яке затверджується Уповноваженим органом управління.

3.3. Заповідник має відокремлене майно, самостійний баланс, поточні та інші рахунки в банках та органах Державної казначейської служби, власну печатку, кутовий та інші штампи, логотип та бланки зі своїм найменуванням.

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

3.4. Заповідник має право в порядку, установленому законодавством, учиняти правочини, набувати майнових та особистих немайнових прав, виконувати обов’язки, здійснювати претензійну роботу, бути відповідачем, позивачем і третьою особою в судах України та інших держав.

Заповідник бере участь у справах через директора Заповідника, іншу особу, уповноважену діяти від його імені відповідно до закону, цього Положення, трудового договору (контракту) (самопредставництво Заповідника), або через представника.

3.5. Заповідник відповідає за своїми зобов’язаннями в межах належного йому майна.

Заповідник не несе відповідальності за зобов’язаннями власника (Уповноваженого органу управління), а власник (Уповноважений орган управління) не несе відповідальності за зобов’язаннями Заповідника, крім випадків, передбачених законодавством.

3.6. Надходження Заповідника використовуються виключно для фінансування видатків на утримання Заповідника, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності Заповідника, визначених цим Положенням.

3.7. Заповіднику забороняється розподіляти отримані надходження або їх частини між Уповноваженим органом управління, працівниками Заповідника (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску).

4. Права та обов’язки Заповідника

4.1. Заповідник має право:

укладати договори та вчиняти інші правочини згідно із законодавством;

самостійно відкривати рахунки в установах банків та органах Державної казначейської служби;

в установленому порядку для забезпечення виконання основних завдань та проведення природоохоронних заходів, науково-дослідних, екологічних освітньо-виховних, господарських та інших робіт, визначених Проєктом організації території Заповідника:

утворювати відповідні структурні підрозділи (відділи, сектори, лабораторії, природознавчий музей, природоохоронні науково-дослідні відділення);

здійснювати будівництво споруд (адміністративних, лабораторних, еколого-просвітницьких і господарських), шляхів, лінійних та інших об’єктів транспорту і зв’язку, інженерних мереж, пов’язаних з діяльністю Заповідника;

надавати платні послуги згідно із законодавством;

публікувати результати наукових досліджень або оприлюднювати їх іншим способом;

отримувати, передавати та поширювати наукову, науково-технічну

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

інформацію;

здійснювати інші види діяльності, не заборонені законодавством.

До затвердження Проєкту організації території проведення зазначених заходів здійснюється відповідно до Проєкту створення Заповідника та цього Положення.

4.2. Заповідник зобов’язаний:

забезпечувати збереження закріпленого і переданого на праві узуфрукта державного майна та цільове використання бюджетних коштів;

здійснювати свою фінансову діяльність у межах затвердженого кошторису доходів і видатків з дотриманням фінансової (бюджетної) дисципліни;

здійснювати реконструкцію, капітальний ремонт основних фондів, закріплених за Заповідником на праві оперативного управління або переданих на праві узуфрукта державного майна;

створювати належні умови для високопродуктивної праці, забезпечувати додержання законодавства про працю, соціальне страхування, правил та норм охорони праці, техніки безпеки;

здійснювати заходи з удосконалення організації діяльності Заповідника;

здійснювати заходи з удосконалення системи оплати праці з метою підвищення матеріальної заінтересованості працівників у результатах як особистої праці, так і роботи Заповідника, забезпечувати економне і раціональне використання фонду оплати праці та своєчасні розрахунки з працівниками Заповідника;

виконувати норми та вимоги щодо охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання та відтворення природних ресурсів і забезпечення екологічної безпеки;

здійснювати бухгалтерський та оперативний облік, складати статистичну і фінансову звітність у межах затвердженого кошторису доходів і видатків згідно із законодавством;

оприлюднювати на своєму офіційному вебсайті інформацію, оприлюднення якої визначено законодавством;

погоджувати з Уповноваженим органом управління питання щодо вилучення чи добровільної відмови від користування земельною ділянкою, зміни цільового призначення земельних ділянок або їх частин, які перебувають у Заповіднику на праві постійного користування.

5. Майно Заповідника

5.1. Майно Заповідника є державною власністю та закріплене за ним на праві оперативного управління або передане на праві узуфрукта державного майна.

5.2. Майно Заповідника становлять основні фонди, оборотні засоби, а також інші цінності, вартість яких відображається в самостійному балансі

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

Заповідника.

5.3. Джерелами формування майна Заповідника є:

майно, у тому числі кошти, передані Уповноваженим органом управління;

бюджетні кошти та власні надходження, отримані від усіх видів діяльності Заповідника;

кошти спеціального фонду державного бюджету;

безоплатні або благодійні внески, пожертвування підприємств, організацій та громадян;

інші джерела, не заборонені законодавством.

5.4. Відчуження, у тому числі реалізація та придбання транспортних засобів, списання, надання в оренду та продовження договорів оренди об’єктів державної власності, що закріплені за Заповідником на праві оперативного управління або передані на праві узуфрукта державного майна, здійснюються за погодженням з Уповноваженим органом управління в порядку, установленому законодавством.

Відчуження нерухомого майна здійснюється за погодженням з Уповноваженим органом управління в порядку, установленому законодавством.

Відчуження майна здійснюється шляхом його продажу на електронному аукціоні в установленому законодавством порядку.

Нерухоме майно Заповідника не може бути відчужено в будь-який спосіб без погодження з Уповноваженим органом управління.

5.5. Земля, основні фонди, інше державне майно не можуть бути предметом застави.

5.6. Заповідник здійснює володіння, користування землею та іншими природними ресурсами відповідно до мети своєї діяльності та законодавства.

Заповідник в установленому законодавством порядку забезпечує оформлення та державну реєстрацію речових прав на об’єкти, земельні ділянки, права на які підлягають державній реєстрації.

Вилучення чи добровільна відмова від користування земельною ділянкою, зміна цільового призначення земельних ділянок або їх частин, які перебувають у користуванні Заповідника, здійснюються відповідно до законодавства.

5.7. Заповідник не має права безоплатно передавати належне йому майно іншим юридичним особам чи громадянам, крім випадків, передбачених законом.

5.8. Списання з балансу не повністю амортизованих основних фондів, а також прискорена амортизація основних фондів здійснюються лише за згодою Уповноваженого органу управління.

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

5.9. Контроль за ефективністю використання та збереження закріпленого за Заповідником чи переданого на праві узуфрукта державного майна здійснює Уповноважений орган управління.

6. Управління Заповідником

6.1. Управління діяльністю Заповідника відповідно до повноважень, визначених законодавством та цим Положенням, здійснюється спеціальною адміністрацією (далі – Адміністрація).

Адміністрацію очолює директор Заповідника, який призначається на посаду та звільняється з посади Уповноваженим органом управління в установленому законодавством порядку.

Контракт з директором Заповідника може бути розірваний на підставах, установлених законодавством, а також передбачених у контракті.

Наслідком прийняття Уповноваженим органом управління рішення про звільнення директора Заповідника є розірвання з ним контракту.

6.2. Адміністрація розробляє:

структуру, штатний розпис Заповідника та кошторис, і подає їх на затвердження в установленому порядку до Уповноваженого органу управління;
щорічні плани заходів з наукової та науково-технічної діяльності,
екологічної освітньо-виховної роботи;

плани природоохоронних заходів із збереження природно-заповідного фонду і подає їх на затвердження до Уповноваженого органу управління.

6.3. Для забезпечення виконання основних завдань та проведення природоохоронних заходів, науково-дослідних, екологічних освітньо-виховних, господарських та інших робіт, визначених Проєктом організації території, Адміністрація має право в установленому порядку:

утворювати відповідні структурні підрозділи (відділи, сектори, лабораторії, природознавчий музей, природоохоронні науково-дослідні відділення);

надавати платні послуги згідно із законодавством;

публікувати результати своїх наукових досліджень або оприлюднювати їх іншим способом;

отримувати, передавати та поширювати наукову, науково-технічну інформацію;

брати участь у судових справах як позивач, відповідач, третя особа, заявник, потерпілий, заінтересована особа;

здійснювати інші види діяльності, не заборонені законодавством.

До затвердження Проєкту організації території проведення зазначених заходів здійснюється відповідно до Проєкту створення Заповідника та цього Положення.

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

6.4. Директор Заповідника несе персональну відповідальність за виконання покладених на Заповідник завдань, у тому числі за організацію та проведення природоохоронних заходів, наукової та науково-технічної діяльності, екологічних освітньо-виховних, господарських та інших робіт, збереження закріпленого чи переданого на праві узуфрукта державного майна і забезпечення пожежної безпеки його об’єктів, за створення належних соціально-побутових і виробничих умов для працівників Заповідника тощо.

6.5. Директор Заповідника відповідно до покладених на нього завдань:

здійснює керівництво роботою Адміністрації та несе відповідальність за виконання покладених на неї завдань;

забезпечує виконання завдань, визначених цим Положенням;

представляє Заповідник в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, судових, правоохоронних органах, на підприємствах, в установах, організаціях усіх форм власності та у відносинах з трудовим колективом;

відповідає за результати діяльності Заповідника перед Уповноваженим органом управління;

визначає функціональні обов’язки працівників Заповідника;

забезпечує організацію ведення бухгалтерського обліку Заповідника;

забезпечує дотримання законодавства про державну таємницю, зокрема дотримання встановленого законодавством режиму секретності;

забезпечує збереження матеріальних носіїв секретної інформації та здійснення заходів щодо охорони державної таємниці;

забезпечує організацію дотримання Заповідником вимог Закону України «Про запобігання корупції»;

готує пропозиції щодо вдосконалення роботи Заповідника;

звітує перед Уповноваженим органом управління про результати діяльності Заповідника;

організовує проведення інвентаризації майна Заповідника для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку, фінансової звітності та статистичної інформації згідно із законодавством;

подає Уповноваженому органу управління пропозиції щодо внесення змін до цього Положення;

видає від імені Заповідника довіреності на вчинення відповідних правочинів;

видає накази з питань діяльності Заповідника;

затверджує положення про структурні підрозділи Заповідника;

призначає згідно з кваліфікаційними вимогами відповідно до законодавства та звільняє з посад працівників Заповідника;

призначає на посади і звільняє з посад за погодженням з Уповноваженим органом управління заступників директора Заповідника, здійснює розподіл функціональних обов’язків між ними;

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

вирішує питання добору, підготовки та підвищення кваліфікації кадрів, здійснює розподіл функціональних обов'язків між ними, уживає заходів для їх заохочення та накладає дисциплінарні стягнення;

призначає на наукові посади працівників (у тому числі керівників наукових структурних підрозділів та їх заступників) за результатами конкурсного відбору;

приймає відповідно до законодавства рішення про притягнення до матеріальної та дисциплінарної відповідальності працівників Заповідника;

відповідно до законодавства встановлює розпорядок робочого дня, обирає форми і систему оплати праці, установлює працівникам конкретні розміри тарифних ставок, відрядних розцінок, посадових окладів на умовах, передбачених колективним договором та галузевою угодою;

здійснює матеріальне заохочення (преміювання, винагороди, доплати та надбавки) працівників Заповідника відповідно до законодавства та на умовах, передбачених колективним договором;

забезпечує безпечні умови роботи працівникам Заповідника;

укладає колективний договір;

вирішує питання організації бухгалтерського та іншого обліку в Заповіднику, а також підписує фінансову та іншу звітність відповідно до законодавства;

розпоряджається відповідно до законодавства та цього Положення майном Заповідника, у тому числі його коштами;

укладає від імені Заповідника договори (укладання договорів про спільну діяльність та управління майном здійснюються за погодженням з Уповноваженим органом управління);

відкриває рахунки в банках / органах Державної казначейської служби;

погоджує відповідно до законодавства з Уповноваженим органом управління передачу в оренду та продовження договорів оренди майна, закріпленого за Заповідником на праві оперативного управління або переданого на праві узуфрукта державного майна;

погоджує з Уповноваженим органом управління свої відпустки та закордонні відрядження, а також інформує Уповноважений орган управління про відрядження в межах України та невідкладно інформує про свою тимчасову непрацездатність;

вирішує інші питання діяльності Заповідника відповідно до вимог законодавства та цього Положення.

На період тимчасової відсутності директора Заповідника тимчасове виконання його обов'язків покладається на одного із заступників директора Заповідника або іншого працівника Заповідника згідно з наказом директора Заповідника.

6.6. Для розгляду поточних і перспективних наукових, науково-технічних та інших питань у Заповідника утворюється науково-технічна рада (далі – НТР). Положення про НТР і її склад затверджуються Уповноваженим органом

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

управління в установленому порядку.

6.7. Атестація директора Заповідника та наукових працівників Заповідника проводиться в порядку, передбаченому законодавством.

6.8. Для виконання окремих робіт (надання послуг) директор Заповідника може залучати громадян, виробничі, творчі та інші колективи, спеціалістів наукових і вищих навчальних закладів, укладаючи з ними відповідні цивільно-правові договори у встановленому законодавством порядку.

6.9. Директор Заповідника та заступники директора Заповідника мають право подавати документи для державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, передане Заповіднику на праві узуфрукта державного майна.

7. Трудовий колектив Заповідника

7.1. Трудовий колектив Заповідника становлять усі громадяни, які своєю працею беруть участь у його діяльності згідно з трудовим договором (контрактом, угодою).

7.2. Трудовий колектив Заповідника формується на загальних засадах відповідно до вимог законодавства.

7.3. Умови організації та оплати праці членів трудового колективу Заповідника, їх соціальний захист визначаються відповідно до вимог законодавства.

7.4. Відносини між Адміністрацією та трудовим колективом регулюються колективним договором.

7.5. Рішення із соціально-економічних питань, що стосуються діяльності Заповідника, розробляються і приймаються його органами управління за участю трудового колективу та уповноважених ним органів і відображаються в колективному договорі. Колективним договором також регулюються питання охорони праці, виробничі та трудові відносини трудового колективу з Адміністрацією.

7.6. Питання соціального розвитку, зокрема поліпшення умов праці, життя та здоров’я, вирішуються трудовим колективом за участю директора Заповідника.

7.7. Загальні збори трудового колективу Заповідника:
розглядають і схвалюють проєкт колективного договору та змін до нього;
заслуховують інформацію про виконання сторонами колективного

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

договору;

беруть участь у визначенні критеріїв матеріального стимулювання праці співробітників Заповідника;

беруть участь у вирішенні питань соціального розвитку Заповідника.

7.8. Трудовий колектив реалізує свої повноваження на підставі рішень загальних зборів трудового колективу, які проводяться не рідше ніж один раз на рік. Рішення загальних зборів трудового колективу приймаються простою більшістю голосів присутніх на засіданні працівників шляхом відкритого голосування. Інформацію про проведення загальних зборів трудового колективу доводять до відома всіх працівників за тиждень. Загальні збори трудового колективу визначають своїх повноважних представників для підписання колективного договору та контролю за його виконанням.

7.9. Інтереси трудового колективу може представляти профспілкова організація Заповідника, яка діє згідно із законодавством.

8. Структура та режим території Заповідника

8.1. Територія Заповідника, охоронні зони враховуються в усіх видах землевпорядної, містобудівної та проєктної документації.

8.2. На території Заповідника забороняється будь-яка господарська та інша діяльність, що суперечить цільовому призначенню заповідника, порушує природний розвиток процесів та явищ або створює загрозу шкідливого впливу на його природні комплекси та об’єкти, а саме:

будівництво споруд, шляхів, лінійних та інших об’єктів транспорту і зв’язку, не пов’язаних з діяльністю Заповідника, розведення вогнищ, влаштування місць відпочинку населення, стоянка транспорту, а також проїзд і прохід сторонніх осіб, прогін свійських тварин, проїзд механічних транспортних засобів, за винятком шляхів загального користування, лісосплав, проліт літаків та вертольотів нижче 2000 метрів над землею, подолання літаками звукового бар’єру над територією Заповідника та інші види штучного шумового впливу, що перевищують установлені нормативи;

геологорозвідувальні роботи, розробка корисних копалин, порушення ґрунтового покриву та гідрологічного і гідрохімічного режимів, руйнування геологічних відслонень, застосування хімічних засобів, усі види лісокористування, а також заготівля кормових трав, лікарських та інших рослин, квітів, насіння, очерету, випасання худоби, вилов і знищення диких тварин, порушення умов їх оселення, гніздування, інші види користування рослинним і тваринним світом, що призводять до порушення природних комплексів;

мисливство, рибальство, лісокультурні роботи, рубка дуплястих дерев, усі види екскурсій, крім пішохідних, біотехнічні заходи, сінокосіння

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

механізованими засобами, туризм, інтродукція нових видів тварин і рослин, проведення заходів з метою збільшення чисельності окремих видів тварин понад допустиму науково обґрунтовану ємність угідь, збирання колекційних та інших матеріалів, крім матеріалів, необхідних для виконання наукових досліджень;

проїзд механічних транспортних засобів, крім доріг загального користування та крім транспортних засобів:

посадових осіб Заповідника, спеціальних підрозділів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення та охорони природних ресурсів;

посадових осіб виконавчих органів селищних, сільських, міських рад, які здійснюють державний контроль у сфері охорони навколишнього природного середовища, а також правоохоронних органів, аварійно-рятувальних служб, органів та закладів охорони здоров'я, з'єднань військових частин, підрозділів Збройних Сил України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, операторів протимінної діяльності під час виконання службових обов'язків;

працівників підприємств, установ та організацій, які здійснюють обслуговування об'єктів інфраструктури, розташованих у межах Заповідника.

Для збереження і відтворення корінних природних комплексів, проведення науково-дослідних робіт та виконання інших завдань у Заповіднику відповідно до Проєкту організації території допускається:

виконання відновлювальних робіт на землях з порушеними корінними природними комплексами, а також здійснення заходів щодо запобігання змінам природних комплексів Заповідника внаслідок антропогенного впливу - відновлення гідрологічного режиму, збереження та відновлення рослинних угруповань, що історично склалися, видів рослин і тварин, які зникають, тощо;

здійснення протипожежних заходів та вибіркового діагностичного відстрілу диких тварин для ветеринарно-санітарної експертизи, що не порушують режиму Заповідника; спорудження у встановленому порядку будівель та інших об'єктів, необхідних для виконання поставлених перед Заповідником завдань; збір колекційних та інших матеріалів, виконання робіт, передбачених планами довгострокових стаціонарних наукових досліджень, проведення екологічної освітньо-виховної роботи.

Проєктом організації території може бути передбачено виділення земельних ділянок для задоволення господарських потреб Заповідника та його працівників у сінокосах, випасах, городах та паливі відповідно до встановлених нормативів.

Проєкт організації території розробляється спеціалізованими проєктними організаціями і затверджується Мінекономіки.

8.3. У разі термінової необхідності за рішенням НТР на території Заповідника можуть проводитися заходи, спрямовані на охорону природних

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

комплексів, ліквідацію наслідків аварій, стихійного лиха, не передбачені Проєктом організації території.

Для ліквідації наслідків аварій та стихійного лиха, у результаті яких виникає пряма загроза життю людей чи знищення заповідних природних комплексів, особливо термінові заходи здійснюються за рішенням Адміністрації.

8.4. Використання природних ресурсів на території Заповідника здійснюється в загальному та спеціальному порядках. Загальне використання природних ресурсів здійснюється відповідно до цього Положення, Проєкту організації території та з урахуванням вимог режиму території. Забезпечення додержання режиму території Заповідника під час використання природних ресурсів у загальному порядку покладається на його Адміністрацію.

Спеціальне використання природних ресурсів у межах території Заповідника здійснюється на підставі дозволів, виданих Івано-Франківською обласною державною адміністрацією, у межах лімітів, затверджених Уповноваженим органом управління.

9. Охорона території Заповідника

9.1. Охорона території Заповідника покладається на службу його охорони, що входить до складу служби державної охорони природно-заповідного фонду України.

9.2. Службу державної охорони Заповідника (далі – служба держохорони) очолює директор Заповідника, який несе повну відповідальність за організацію її діяльності та забезпечення додержання режиму території, а також збереження, відтворення та раціональне використання природних комплексів і ресурсів у межах території Заповідника.

9.3. Основними завданнями служби держохорони є:

забезпечення додержання режиму території та об’єктів Заповідника;

попередження та припинення порушень природоохоронного законодавства на території Заповідника.

9.4. Повноваження служби держохорони визначаються законодавством.

9.5. Порушення вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища на території Заповідника тягне за собою дисциплінарну, адміністративну, цивільну або кримінальну відповідальність.

9.6. Державний контроль за додержанням режиму території Заповідника здійснюється Державною екологічною інспекцією України, посадовими особами служби держохорони та іншими уповноваженими законом державними

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

органами.

9.7. Громадський контроль за додержанням режиму території Заповідника здійснюється громадськими інспекторами охорони навколишнього природного середовища.

10. Наукова та науково-технічна діяльність

10.1. Наукова та науково-технічна діяльність на території Заповідника проводиться з метою вивчення природних процесів, забезпечення постійного спостереження за їх змінами, екологічного прогнозування, розробки наукових основ охорони, відтворення та використання природних ресурсів та найбільш цінних об'єктів, для забезпечення збереження, охорони та відтворення природних комплексів та об’єктів, особливо рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України та міжнародних Червоних списків, дослідження та збереження історико-культурних цінностей за основними напрямами і в порядку, передбаченому Положенням про наукову та науково-технічну діяльність природних і біосферних заповідників та національних природних парків, затвердженим наказом Міністерства екології та природних ресурсів України
від 29.10.2015 № 414, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 18.11.2015 за № 1444/27889.

Основними напрямами наукової та науково-технічної діяльності Заповідника є здійснення фундаментальних та прикладних наукових досліджень функціонування екосистем в умовах заповідних режимів, які включають:

ведення Літопису природи;

організацію та здійснення систематичних спостережень (моніторингу) за станом та динамікою природних комплексів та об’єктів, екосистем та клімату;

інвентаризацію об’єктів флори та фауни, рослинних угруповань, природних середовищ (оселищ) та ландшафтного різноманіття тощо;

розроблення наукових рекомендацій (програм, планів дій) щодо збереження і відтворення рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослинного і тваринного світу, занесених до Червоної книги України, до регіональних переліків видів рослин і тварин, що підлягають особливій охороні, та/або до переліків видів рослин і тварин, що підлягають охороні згідно з міжнародними зобов’язаннями, відновлення порушених корінних природних комплексів, гідрологічного режиму, збереження та відновлення рослинних угруповань, що історично склалися, запобігання проникненню чужорідних видів рослин і тварин, які загрожують екосистемам, середовищам існування або видам, контролю або усунення таких чужорідних видів;

дослідження разом з фахівцями з охорони пам’яток історії та культури

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

історико-культурних цінностей на території Заповідника для розроблення рекомендацій щодо поліпшення їх збереження;

підготовку наукових матеріалів та рекомендацій, необхідних для провадження екологічної освітньо-виховної роботи та інших видів діяльності Заповідника;

створення та ведення наукових фондів, баз даних, інформаційних систем;

первинний облік кадастрових відомостей щодо територій та об’єктів природно-заповідного фонду.

10.2. Основною формою узагальнення результатів наукових досліджень та спостережень за станом і змінами природних комплексів на території Заповідника є його Літопис природи, який ведеться в установленому порядку за Програмою Літопису природи для заповідників та національних природних парків, затвердженою наказом Міністерства екології та природних ресурсів України та Національної академії наук України від 25.11.2002 № 465/430.

10.3. Заповідник має право:

брати участь в екологічних, регіональних, галузевих, державних, загальнодержавних, міжнародних програмах, а також конференціях, симпозіумах тощо;

здійснювати наукову та науково-технічну діяльність на замовлення та відповідно до договорів з іншими заінтересованими організаціями та установами з природоохоронних та інших питань, що належать до компетенції Адміністрації;

формувати фонди наукових матеріалів (поповнення колекційних матеріалів тощо), обмінюватися експонатами у встановленому порядку.

10.4. Для організації наукової та науково-технічної діяльності в Заповіднику утворюються структурні підрозділи (відділи, сектори, лабораторії).

10.5. Щорічні плани заходів з наукової та науково-технічної діяльності Заповідника та звіти про їх виконання розглядаються його НТР та затверджуються директором Заповідника.

10.6. Наукові дослідження на території Заповідника можуть здійснюватися іншими науково-дослідними установами та організаціями на основі єдиних програм і планів науково-дослідних робіт чи договорів між цими установами, організаціями та Адміністрацією.

11. Екологічна освітньо-виховна робота

11.1. У Заповіднику проводиться екологічна освітньо-виховна робота з метою цілеспрямованого впливу на світогляд, поведінку і діяльність місцевого населення та відвідувачів стосовно збереження природної спадщини країни,

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

природних комплексів територій та об’єктів Заповідника, забезпечення підтримки природоохоронної діяльності Заповідника шляхом поширення знань і підвищення обізнаності щодо цінностей біологічної та ландшафтної різноманітності, формування екологічної свідомості та виховання поваги до природи за основними напрямами і з використанням форм діяльності, визначених у Положенні про екологічну освітньо-виховну роботу установ природно- заповідного фонду, затвердженому наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 26.10.2015 № 399, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 11.11.2015 за № 1414/27859.

11.2. Заповідник у сфері екологічної освітньо-виховної роботи співпрацює з усіма верствами населення, підприємствами, установами та організаціями всіх форм власності, органами державної виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, громадськими та міжнародними організаціями, насамперед з дошкільними, загальноосвітніми, позашкільними, професійно-технічними та вищими навчальними закладами, медіа.

11.3. Для організації екологічної освітньо-виховної роботи в Заповіднику утворюється структурний підрозділ.

11.4. Щорічні плани заходів та звіти з екологічної освітньо-виховної роботи Заповідника розглядаються НТР та затверджуються директором Заповідника.

12. Фінансування та матеріально-технічне забезпечення Заповідника

12.1. Фінансування заходів, пов’язаних із функціонуванням Заповідника, здійснюється відповідно до законодавства за рахунок коштів загального та спеціального фондів державного бюджету. Для цієї мети можуть також залучатися кошти місцевих бюджетів, благодійних фондів, кошти підприємств, установ, організацій, громадян та інших джерел фінансування, не заборонених законодавством.

12.2. Кошти, отримані в результаті надання платних послуг згідно з переліком платних послуг, які можуть надаватися бюджетними установами природно-заповідного фонду, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2000 № 1913, є власними коштами Заповідника і вилученню не підлягають. Ці кошти використовуються відповідно до законодавства та згідно з кошторисом Заповідника, затвердженим Уповноваженим органом управління в установленому порядку, зокрема до 50 відсотків зазначених надходжень – на преміювання працівників відповідно до їх особистого внеску в загальні результати роботи під час організації та надання таких послуг.

12.3. Адміністрація може встановлювати плату за відвідування території

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

Заповідника в установленому порядку.

12.4. Матеріально-технічне забезпечення Заповідника здійснюється у встановленому законодавством порядку.

12.5. Проведення заходів щодо збереження природних комплексів та іншої діяльності здійснюється згідно з планом природоохоронних заходів, що затверджується Уповноваженим органом управління.

12.6. Заповідник може подавати в установленому порядку запити про виділення коштів для здійснення природоохоронних заходів.

13. Взаємодія з підприємствами, установами, організаціями та фізичними особами – підприємцями, які здійснюють діяльність на території Заповідника

13.1. Заповідник взаємодіє з підприємствами, установами, організаціями та фізичними особами – підприємцями згідно з національним законодавством і міжнародними договорами.

14. Міжнародна діяльність

14.1. Заповідник може брати участь у міжнародному співробітництві у сфері збереження біологічного та ландшафтного різноманіття, зокрема видів тваринного і рослинного світу та природних оселищ, занесених до міжнародних Червоних списків.

14.2. Заповідник зобов’язаний забезпечувати належне збереження цінностей його ділянок в якості міжнародних природоохоронних територій: ділянки «Горгани» у складі транскордонного об’єкта всесвітньої природної спадщини ЮНЕСКО «Букові праліси і давні ліси Карпат та інших регіонів Європи», території Смарагдової мережі «Природний заповідник «Горгани».

14.3. Заповідник може брати участь у розробленні та участі в реалізації міжнародних наукових та інших програм і проєктів, обміні науковою інформацією, підвищенні кваліфікації співробітників Заповідника, входити до складу міжнародних природоохоронних асоціацій, об’єднань, організацій тощо.

15. Компетенція Уповноваженого органу управління

15.1. Уповноважений орган управління відповідно до покладених на нього завдань здійснює повноваження щодо реалізації прав держави, як власника майна, переданого Заповіднику, що пов’язані з володінням, користуванням і розпорядженням ним у межах, визначених законодавством, з метою задоволення державних та суспільних потреб.

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

15.2. Уповноважений орган управління:

15.2.1. Затверджує Положення про Заповідник та зміни до нього, здійснює контроль за його дотриманням.

15.2.2. Призначає на посаду та звільняє з посади директора Заповідника, укладає і розриває з ним контракт, здійснює контроль за дотриманням його умов.

15.2.3. Проводить моніторинг фінансової діяльності Заповідника.

15.2.4. Затверджує кошторис на утримання Заповідника та зміни до нього.

15.2.5. Затверджує штатний розпис, структуру Заповідника та внесення змін до них.

15.2.6. Здійснює контроль за ефективним використанням і збереженням державного майна, закріпленого за Заповідником на праві оперативного управління або переданого на праві узуфрукта державного майна.

15.2.7. Погоджує кандидатури на посади заступників директора Заповідника та звільнення їх з посад.

15.2.8. Погоджує укладання Заповідником договорів про спільну діяльність та управління майном.

15.2.9. Погоджує в установленому законодавством порядку передачу в оренду та продовження договорів оренди майна, закріпленого за Заповідником на праві оперативного управління або переданого на праві узуфрукта державного майна, а також придбання та реалізацію транспортних засобів.

15.2.10. Погоджує в установленому законодавством порядку відчуження майна, що належить до основних фондів (засобів) Заповідника, а також списання основних засобів.

15.2.11. Забезпечує контроль за законністю, ефективністю використання та збереженням закріпленого за Заповідником державного майна.

15.2.12. Погоджує списання з балансу не повністю амортизованих основних фондів, а також прискорену амортизацію основних фондів.

15.2.13. Погоджує відпустки та закордонні відрядження директора Заповідника.

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00

15.2.14. Здійснює інші повноваження відповідно до законодавства та цього Положення.

16. Зміна меж, категорії та скасування статусу території Заповідника

16.1. Зміна меж, категорії та скасування статусу території Заповідника здійснюються відповідно до законодавства.

17. Припинення Заповідника як юридичної особи

17.1. Припинення Заповідника як юридичної особи здійснюється в установленому законодавством порядку.

Підписувач: Кравченко Олександр Сергійович
Сертифікат: 5EB375A2438DB7920400000011EB0300F7200D00
Дійсний з 21.07.2026 11:22:00 по 21.07.2028 11:22:00